

do pozůstalosti místo statku náležeti jeho nezadlužená hodnota, zatím však statek do pozůstalosti patří. Ježto jde o spor ze služebního poměru, vztahujícího se na statek, na němž žalovaná pozůstalost jako poživatelka hospodaří, jsou předpoklady pro místní příslušnost dovolaného soudu podle § 87 j. n. splněny a dovolací rekurs, příslušnost tuto popírající, není opodstatněn.

Čís. 9295.

Vklad nadzástavního práva nelze povolit, bylo-li zástavní právo, na něž se má nadzástava povolit, již z pozemkové knihy vymazáno, třebas byla poznamenána spornost výmazu (vkladu výmazu) zástavního práva.

(Rozh. ze dne 19. října 1929, R II 306/29.)

Soud první stolice nařídil výkon vkladu nadzástavního práva na pohledávku, pro kterou bylo zástavní právo již dříve z knihy vymazáno, ale když výmaz ten stal se sporným a spornost byla knihovně poznamenána. Rekursní soud odmítl výkon onoho vkladu proto, že poznámka sporu byla povolena neprávem, ježto spor lze poznamenati jen ohledně vkladu práva, o nějž nešlo, a protože nešlo o vklad výmazu, nýbrž o pouhý výmaz podle § 65 druhý odstavec knih. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs napadá důvody rekursního soudu pro nesprávný úsudek právní. Ale není třeba zabývati se jejich správností proto, že nadzástavní právo lze vložiti jen na zástavní právo, které jest v knize zapsáno, nikoliv však na právo, jež bylo z pozemkové knihy již vymazáno nepodmíněně. To plyne z §§ 21 a 51 druhý odstavec ve spojení s § 94 čís. 1 a 98 knih. zák. Podle nich lze zápis povolit jen proti tomu, kdo v době žádosti jako vlastník nemovitosti nebo práva, ohledně něhož se má zápis státi, jest v knize zapsán neb aspoň jako takový se vloží nebo zaznamená. Předpokládá tedy vklad nadzástavního práva, že zástavní právo, na něž se má nadzástava vložiti, jest v knize zapsáno. Není-li v knize zapsáno, protože bylo vymazáno nepodmíněně, totiž když se nestal jen záznam výmazu, nelze již ohledně takto nepodmíněně vymazaného práva povolovati další vklady nebo záznamy. V tom směru musí knihovní soud podle § 94 čís. 1 knih. zákona zkoumati, není-li překážky ohledně práva, jež má býti zatíženo podle stavu knihy a také musí v usnesení ono právo býti poznačeno (§ 98 knih. zák.). Pouhá poznámka spornosti výmazu (vkladu výmazu) nepropůjčuje vymazanému právu ten účinek, by se naň mohly povolit další zápisy. Poznámka ta má podle § 61 druhý odstavec knih. zák. jen ten účinek, že lze rozsudek vykonati i proti osobám, které po podání žádosti o poznámku na knihovní soud nabyly knihovních práv. Nemá tedy ten další účinek, že se vymazané právo po-

kládá za trvající proti žalobci poznamenaného sporu s tím účinkem, by na něm mohl nabýti práva tak, jakoby vskutku trvalo. Žalobce takový nemůže k zabezpečení výsledku sporu dosáti pouhou jeho poznámkou, jež v podstatě jest jen prozatímním opatřením, již toho, k čemu mu má dopomoci teprve rozsudek, totiž, by již nabyt knihovně práva, jehož se teprve sporem domáhá, a mohl na něm pak knihovně zřizovati práva pro osoby třetí. K zajištění svého práva musí voliti jiné prostředky, pokud mu je ovšem exekuční řád poskytuje.

Čís. 9296.

Je-li otázka platnosti (neplatnosti) manželství pro spor jen předurčující, jest vyčkati ohledně soukromoprávních překážek námitku toho, kdo má zájem na neplatnosti manželství, ohledně veřejnoprávních se pak vyhledává, by se vyskytly skutečnosti, opodstatňující určitou veřejnoprávní překážku.

Otázku, zda rozvedená první manželka zůstala i po napotomním manželově nabytí cizozemského státního občanství příslušnicí tuzemskou, jest vždy řešiti podle práva tuzemského.

Mezi domovským právem a státním občanstvím jest vzájemná podmíněnost, takže jedno bez druhého nemůže obstáti; kdo jest zdejším státním občanem, musí tu míti i domovské právo a naopak, kdo zde má domovské právo, jest nutně také zdejším státním občanem.

Platnost manželství posuzuje se podle doby sňatku.

Pro posouzení, zda prvé manželovo manželství bylo (ne)platným, jest lhostejno, zda se jeho prvá manželka provdala, leč že nabyt mezi rozvodem a rozlukou v cizozemsku cizozemského státního občanství.

K tomu, že byl § 111 obč. zák. zrušen, jest za všech okolností hleděti z úřadu.

Předpis § 96 obč. zák., podle něhož jen bezvinný manžel má právo domáhati se neplatnosti manželství, vztahuje se jen na případy překážek soukromoprávních.

(Rozh. ze dne 19. října 1929, Rv II 354/28.)

Žalobu manžela, by bylo prohlášeno neplatným druhé jeho manželství s Bertou V-ovou, rozenou M-ovou, procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Žalobce oženil se nejprve dne 26. února 1900 ve farním katolickém kostele v Brně s Marií H-ovou jako státní občan rakouský, kteréžto manželství bylo pak dobrovolně rozvedeno, usnesením okresního soudu v Brně ze dne 5. března 1903. Žalobce zařídil pak potřebné kroky, aby mohl v Uhrách uzavřít nový sňatek s nynější svou manželkou Bertou M-ovou, kteréžto manželství nazývá žalobce sedmihradským, ale žalovaná strana namítá, že správně šlo o tak zvané uherské manželství, poněvadž prý v Sedmihradsku pozbyly církve evangelické a unitarské již uherským zákonem o manželství z roku 1894 a 1879 oprávnění rozhodovati o platnosti manželství a o rozluce. Ža-